

Notulen van de buitengewone vergadering van de Ministerraad op 26 dec. 1950

*'s Morgens te 10.30 uur aangevangen, Plein 1813 nr. 4.

Aanwezig: De Minister-President, Voorzitter, en de Ministers Van den Brink, Götzen, s'Jacob, Joekes, Lief tinck, Van Maarseveen, Mansholt, Rutten, Van Schaik, Spitz en, Stikker, Struycken, Teulings en In 't Veld.

Secretaris: Drs. J. Middelburg.

(#Zie ook notulen van de MR 27/12/50, punt 3b.)

Minister *Stikker* deelt mede in eigen kring een langdurige bespreking te hebben gehad, waarbij evenwel geen overeenstemming is bereikt over het voorstel, dat in de vorige buitengewone vergadering ter tafel is gekomen om de souvereiniteit aan de Unie over te dragen en zonodig de goede diensten van de UNCI in te roepen. Spreker heeft zijn gedachten in een memorandum neergelegd, dat ter vergadering werd rondgedeeld. Een nieuw aspect is er bij gekomen ten gevolge van een demarche van de Engelse ambassadeur zowel bij Mr. Rum als bij de Nederlandse Regering. De *Minister-President* blijft bij zijn opvatting, dat het niet mogelijk is alleen Minister *Stikker* te vervangen. Minister *Stikker* geeft naar aanleiding van enkele vragen vervolgens nog een nadere toelichting op zijn memorandum. Minister *Lief tinck* is van oordeel, dat slechts enkele grote naties verplicht zijn uit een strategisch oogpunt enkele gebieden in Oost-Azië in handen te houden, doch voor kleinere landen, zoals Nederland, geldt dit niet. Spreker twijfelt aan de stelling van Minister *Stikker*, dat het zittende Kabinet de Kamer niet voor een verdergaand voorstel inzake Nieuw-Guinea zal meekrijgen; bovendien heeft het Kabinet een eigen verantwoordelijkheid. Het zal zijn werkzaamheden moeten voortzetten, totdat een conflict met de Kamer ontstaat. Hoofdvraag is echter of een voldoende eenheid in het Kabinet zelf is ten aanzien van het Nieuw-Guineabeleid. Als men van oordeel is, dat het Kabinet gebonden is aan toezeggingen terzake, zal men voor de Kamer moeten komen en dit servituut met een verwijzing naar de nieuwe ontwikkeling van het wereldgebeuren moeten opheffen. De Kamer zal dan aan het Kabinet weer enige armslag moeten geven; als zij dit niet doet, heeft men het conflict. Indien echter het Kabinet zonder dit conflict zou aftreden, zal men de souvereiniteit over Nieuw-Guinea hebben verloren en onder ongunstiger omstandigheden dan bij het volgen van de procedure, die spreker heeft voorgesteld, aangezien thans nog een aanvaardbare regeling inzake Nieuw-Guinea te bereiken is. Bij een nieuw Kabinet loopt men de kans, dat een oplossing van het vraagstuk nog verder in het verschiet zal zijn, wat een ramp betekent voor de Unie, die spreker als een unicum voor de samenwerking tussen Oost en West ziet en die ook van groot belang is voor Nederland.

Minister *Van Maarseveen* meent, dat hij niet zo ver zou kunnen gaan als Minister *Lief tinck* voorstelt. Spreker is voor de verkrijging van een oplossing van de crisis evenwel bereid heen te gaan.

Minister *Van Schaik* is het niet eens met het betoog van Prof. Romme in de Kamer, dat de vier-partijenbasis van het Kabinet onder alle omstandigheden moet worden gehandhaafd, in welke richting thans ook de Minister-President enigszins gaat; daartoe heeft het Kabinet zich niet verplicht.

Vershillende Ministers geven vervolgens hun oordeel, waarbij de meesten uiting geven aan hun bezorgdheid over de gevolgen van een eventuele Ministers- of Kabinetscrisis op dit moment.

De *Minister-President* stelt voor, dat vanmiddag Minister *Van Maarseveen* het tweeledig voorstel op de Nieuw-Guineaconferentie zal doen, zonder dat Minister *Stikker* daarbij aanwezig is. De reactie van Indonesische zijde kan dan worden afgewacht, als Minister *Stikker* bereid is zijn besluit tot zijn ontslagaanvraag een dag aan te houden. Minister *Stikker* verklaart zich hiertoe bereid. De *Raad* hecht vervolgens zijn goedkeuring aan deze procedure.

De *Minister-President* sluit vervolgens de vergadering.